

בחינת פטור בהבעה עברית

הבחינה מיועדת לסטודנטים אשר קיבלו ציון 79 בבחינת הבגרות בהבעה ולשון.

מספר דגשים חשובים:

- סטודנט/ית יכול/ה להיבחן בבחינה פעם אחת בלבד, באם נכשל עליו/ה להירשם לקורס הבעה עברית.
 - מועד הבחינה הקרובה הוא: **29/2/2024 בשעה 12:30**
 - ציון עובר בבחינה הינו 66
 - הרישום לבחינה מצריך אישור של החוג ותשלום בגזברות המכללה על סך 100 ₪
- שימו לב, בהמשך מצורפים סילבוס + מבחן לדוגמא

בהצלחה

מדור הבחינות

דפי הדרכה למבחן הפטור לדוברי עברית כשפה ראשונה

מבנה מבחן הפטור

משך הבחינה – שעתיים.

בבחינה שני חלקים: חלק א – לשון וניסוח (50%); חלק ב – כתיבת חיבור (50%).

שאלון לדוגמה - ראו בהמשך.

ספרי עזר ואתרים מומלצים

שיבושים ותיקונים

1. שרה ליפקין, נועה בדיחי-קלפוס (2007), **שלב ב': עברית, הבנה, הבעה ולשון**, תל אביב: מט"ח, שיעורים: 11, 12; עמ' 207-213.
2. אבינון, שי (2017), **עיין ערך: לשון, הבנה והבעה**, תל אביב: מט"ח – יחידה 5 פרק ז': עמ' 410-415.
3. **כללי שם המספר**
קישורים:

<http://learn.snunit.k12.il/snunit/lashon/mispar/mispar2.html> אתר "סנונית"

אתר האקדמיה ללשון העברית

[נושא שם המספר - האקדמיה ללשון העברית \(http://hebrew-academy.org.il\)](http://hebrew-academy.org.il)

מקורות נוספים:

1. אהרונוביץ, ח' (1978), **עברית לכל רגע**, חיפה: יעבץ.
2. בהט, שי (1990), **הבעה בכתב**, ירושלים: א' רובינשטיין.
3. סיוון, ר' (תשמ"ה), **לקסיקון דביר לשיפור הלשון**, תל אביב: קרני.
4. פרץ, י' (תשמ"מ), **עברית כהלכה**, תל אביב: י' שרברק.
5. נצר, נ' (1975), **תרגילי הבעה מלשון יום-יום (א-ב)**, ירושלים: א' רובינשטיין.
6. אלמגור-רמון, ר' (תשס"א), **רגע של עברית**, ירושלים: צבעונים.

כתיב חסר ניקוד

כל הכללים באתר האקדמיה ללשון העברית:

[/https://hebrew-academy.org.il/topic/hahlatot/missingvocalizationspelling](https://hebrew-academy.org.il/topic/hahlatot/missingvocalizationspelling)

ניבים

אתרים במרשתת להבנת ניבים ופירושיהם :

אתר מט"ח <https://lib.cet.ac.il/pages/glossary.asp:item=21>

אתר "ניבונכון" <http://www.nivon.co.il>

מקורות נוספים :

1. אבניאון, איתן (2002). לשון ראשון : ניבון מילים ומכתמים על יסוד המקורות. איתאב, תל אביב.
2. לבנון, מ' (1976), **לקסיקון עברי לניבים ולמטבעות לשון**, ירושלים : ש' זק.
3. פרוכטמן, מ', בן-נתן, א' ושני, נ' (תשס"א), **ניבון אריאל**, קריית גת : קוראים.

כללי הפיסוק

אתר האקדמיה ללשון העברית : <https://hebrew-academy.org.il/topic/hahlatot/punctuation>

תורת החיבור

1. אבינון, ש' (2017), **עיון ערך : לשון, הבנה והבעה**, תל אביב : מט"ח – יחידה 2 : עמ' 14-57.
2. אהרונוביץ, ח' (תשכ"ו), **יסודות ההבעה בכתב** (א-ב), חיפה : אוריון.
3. ברוש, ש' (תשמ"ו), **עט נובע**, תל אביב : דיונון.
4. ימיני, בת ציון (ללא ציון שנה). **אל ומאת**. הוצאת המחברת, קריית אונו.
5. לוי, דולי ודלל, מאיה (2016). **מיקוד 2016 : לשון, הבנה והבעה**. רכס, אבן יהודה. עמ' 10.
6. ריכרדסון-קיסילביץ, ר' (1984), **איך לכתוב חיבור**, תל אביב : עם עובד.
7. שילה, ג' ואלון, ע' (1987), **הבעה בכתב**, אבן יהודה : רכס.

מבחן לדוגמא - פטור לדוברי עברית כשפה ראשונה

חלק א: לשון וניסוח (50%)

סעיף 1 – שיבושי לשון (20%)

המשפטים הבאים לוקים בשיבושים שונים. תקנו את הטעון תיקון.

1. הם נפגשים אחד עם השני מדי שנה בשנה.

2. כנראה שהשנה הזו תהיה מכרעת.

3. לרגל שיפוצים תהיה החנות סגורה בעשירי לחודש.

4. צריך לקרוא את הדברים כמה פעמים, כאשר בכל פעם מתבוננים בהם מזווית אחרת.

5. הקפדה על הנוהלים הוא יסוד מוסד של מנהל תקין.

6. מזה עשור שהוא מנסה לעבור לתפקיד אחר אך ללא הצלחה.

7. באם לא תחזיר את הספרים, ניאלץ לנקוט באמצעים משפטיים נגדך.

8. שרי האוצר והשיכון החליטו על מכירה של חמש עשרה אלף דירות לעולים ולוותיקים.

9. במידה ואין לך אפשרות להחזיר לי השבוע את הכסף, תחזיר לי אותו מתי שיהיה לך.

10. כתשעת אלפים איש נוכחו אמש במשחק הגומלין.

סעיף 2 – ניבים וביטויים (20%)

הסבירו את הניב ושבצו אותו במשפט מתאים.

1. אוד מוצל מאש

2. פיו ולבו שווים _____
3. בטל בשישים _____
4. יצא שכרו בהפסדו _____
5. גרסא דינקותא _____
6. ברכה לבטלה _____
7. ברחל בתך הקטנה _____
8. משענת קנה רצוף _____
9. אין הקומץ משביע את ארי _____
10. בנוזד עדשים _____

סעיף 3 – כתיב חסר ניקוד (10%)

העתיקו למחברתכם את הקטע בכתיב חסר ניקוד.

על החיץ שבין עולם האיסלם ובין עולם הנצרות ישבו היהודים מזה ומזה וקימו ביניהם קשרי מסחר אמיצים. כדי לשמר על סודיותם הם נזקקו לשמות צפן לארצות שסחרו עמהן, ולשם כך הם נעזרו בשמות תנ"כיים. לימים היו כמה משמות הצפן לשמות המקבילים: ספרד המזכרת בספר עובדיה היתה בתקופת המקרא מקום במערב תורפיה, השם נתן לאספמיא היא אספניה (ספרד של ימינו).

חלק ב – חיבור (50%)

סעיף 1 – עריכת ראשי פרקים (10 נק')

בחרו אחד מהנושאים שלהלן. ערכו לו תוכנית מפורטת לצורך כתיבת חיבור: נסחו ראשי פרקים ראשיים ומשניים, סדרו אותם על פי סדר הגיוני.

סעיף 2 – כתיבת חיבור (40 נק')

פתחו את תוכנית העבודה שערכתם בראשי פרקים – לחיבור שלם (כעמוד וחצי).

שימו לב לדקדוק, לכתיב ולפיסוק, הקפידו על בחירת מילים מתאימות, על שימוש נכון במילות היחס ובמילות קישור, על תחביר תקין ועל סגנון מתאים.

1. המחשב הביא למהפכה בכל תחומי החיים - הביאו 5 דוגמות למהפכה בתחומי חיים שונים. הסבירו ופרטו.
2. לאחרונה הגיעו לבתי המשפט בארץ תביעות של חולים סופניים המבקשים לנתק אותם ממכשירי החייה. היש, לדעתכם, להיענות לבקשתם? הביעו דעתכם ונמקו.

3. בעבר הופעלה צנזורה על מחזות ועל סרטים בישראל. במה הועילה הצנזורה? מדוע היא קוממה אנשים רבים בציבור הישראלי? האם יש לה מקום בחיינו? דונו בהיבטים השונים והסיקו מסקנות.

בהצלחה